

Преводът на страницата е генериран чрез машинен превод [\[Връзка\]](#). Машинните преводи могат да съдържат грешки, които да водят до нарушаване на яснотата и точността. Омбудсманът не поема отговорност за евентуални несъответствия. За най-надеждна и правно издържана информация направете справка с: изходната версия в английски препратката по-горе. За повече информация вижте нашата [езикова политика](#) и [политика за превода](#) [\[Връзка\]](#).

Препоръка относно начина, по който Европейската агенция по отбрана е обработвала заявленията на бившия си главен изпълнителен директор за заемане на висши длъжности в Airbus (OI/3/2021/KR)

Препоръка

Случай OI/3/2021/KR - Открит на 22/02/2021 - Препоръка за 01/02/2022 - Решение от 28/01/2022 - Засегната институция Европейска агенция за отбрана (Проектопрепоръка, приета от институцията) |

Омбудсманът проведе разследване по собствена инициатива на решението на Европейския орган по отбрана (EDA), за да позволи на бившия му главен изпълнителен директор да заеме две висши длъжности в авиокосмическата компания Airbus.

Проверката на Омбудсмана също така разглежда как EDA се е справила с факта, че бившият главен изпълнителен директор е заел новите си длъжности, преди EDA да го е разрешила, което представлява нарушение на Правилника за длъжностните лица на EDA.

Омбудсманът установи, че условията, наложени на бившия главен изпълнителен директор от EDA в нейното решение за разрешаване, са недостатъчни, когато се измерват спрямо рисковете, и не могат да бъдат наблюдавани и прилагани. Налице са и недостатъци в начина, по който EDA е оценила риска от конфликти на интереси.

Вместо това EDA е трябвало да приложи по-строги условия и да забрани на бившия главен изпълнителен директор да заеме позицията, която е породила най-голям риск от конфликт със законния интерес на EDA. Това не е равносилно на лошо администриране от страна на EDA.

Въз основа на тези констатации омбудсманът отправи две препоръки:

I) В бъдеще EDA следва да забрани на висшите си служители да заемат длъжности след техния мандат, когато възникне явен конфликт на интереси със законните интереси на EDA;

II) EDA следва да определи критериите за забрана на такива премествания, за да се даде яснота на висшите служители. Кандидатите за висши длъжности в EDA следва да бъдат информирани за критериите, когато кандидатстват.

Изготвен в съответствие с член 3, параграф 6 от Устава на Европейския омбудсман [1]

Въведение

1. Когато държавните служители, особено висшите служители, напускат публичната администрация, за да заемат длъжности в частния сектор, те се описват като преминаващи през „въртящата се врата“.

2. Случаите на кадрова въртележка между държавния и частния сектор в администрацията на ЕС могат да доведат до: и) рискове от конфликт със законните интереси на ЕС; II) риск от разкриване или злоупотреба с информация, която не е публична; или iii) риск бившите членове на персонала да се опитат да повлияят на бивши колеги, които в случай на напускащи висши служители вероятно са били техни подчинени в полза на новия си работодател.

3. Горепосочените рискове трябва да бъдат анализирани, като се вземе предвид, наред с други въпроси, основното право на лицето да работи. Всички ограничения на правата на бивши служители на ЕС да работят в частния сектор трябва да бъдат необходими за постигането на законен обществен интерес и да бъдат пропорционални [2] .

4. Институциите, органите, агенциите и службите на ЕС (наричани по-долу „институции“) трябва винаги да оценяват случаите на кадрова въртележка от гледна точка на обществения интерес. [3] Въпреки че всички такива случаи трябва да бъдат оценявани според индивидуалните им качества, трябва да има по-голям контрол върху преместването от страна на висши длъжностни лица, като се имат предвид по-високите потенциални рискове за интересите на институцията. Необходимо е също така да се вземе предвид естеството на трудовия договор (постоянен или временен).

5. Това разследване се отнася до начина, по който Европейската агенция по отбрана (EDA) се е справила с преместването на бившия си главен изпълнителен директор в Airbus Испания и Airbus Defence and Space. Разследването също така разглежда как EDA се е справила с факта, че нейният бивш главен изпълнителен директор не е изчакал одобрението на EDA, преди да започне новите си позиции, което е нарушение на Правилника за длъжностните лица на EDA [4] (вж. приложение 1 за описания на Европейската агенция по отбрана и ролята на главния изпълнителен директор.)

Запитването

6. На 22 февруари 2021 г. омбудсманът започна проверка по собствена инициатива [5] относно:

1) Как EDA се е справила с „прилагането след наемане на работа“ на бившия си главен изпълнителен директор, за да заеме висши длъжности в Airbus Spain и Airbus Defence and Space.

2) Как EDA е разгледала нарушението от страна на бившия главен изпълнителен директор на изискването в Правилника за персонала на EDA за получаване на разрешение преди започване на нови дейности.

7. В хода на проверката EDA отговори на въпросите на Омбудсмана. [6] Екипът за проверка на Омбудсмана също така провери досиетата на EDA относно: I) решението да се упълномощят новите длъжности на бившия главен изпълнителен директор; II) нарушение от страна на бившия главен изпълнителен директор на изискването съгласно Правилника за длъжностните лица на EDA да получи разрешение преди действителното започване на новата работа; и iii) всички решения, взети от EDA във връзка с разрешаването на заявления след напускане през 2019 г. и 2020 г.

График

8. Проверката на Омбудсмана установи следния график на ключовите събития.

Дата

Действия на EDA

Действия на бившия главен изпълнителен директор

1 февруари 2015 г.

Бившият главен изпълнителен директор беше назначен за главен изпълнителен директор на EDA за срок от три години. Впоследствие назначаването му беше удължено с още две години — до 1 февруари 2020 г.

31 януари 2020 г.

В края на мандата си главният изпълнителен директор информира EDA, че ще се върне на предишната си длъжност като държавен служител в Министерството на външните работи на държава — членка на ЕС.

28 юли 2020 г.

Бившият главен изпълнителен директор подаде заявление за разрешение за заемане на две работни места — една в Airbus Испания и една в Airbus Defence and Space.

31 юли 2020 г.

EDA информира бившия главен изпълнителен директор, че заявлението му не включва достатъчно информация за това как новите работодатели ще намалят рисковете от конфликти на интереси между предишната и планираната бъдеща роля.

EDA също така информира бившия главен изпълнителен директор, че няма да бъде в състояние да вземе решение преди предложената начална дата на новите работни места.

17 август 2020 г.

Бившият главен изпълнителен директор подписа трудов договор с Airbus и започна да получава заплата там.

28 август 2020 г.

EDA припомни на бившия главен изпълнителен директор искането си за допълнителни подробности [7] и поиска обяснение как той ще гарантира, че изпълнението на новите задължения и отговорности няма да противоречи на законните интереси на EDA или ще бъде възприемано като такова. EDA също така припомни, че „*предварително разрешение от [...] ръководителя на Агенцията — се изисква съгласно Правилника за персонала на EDA, преди да започне професионална дейност*“ [8] .

Бившият главен изпълнителен директор отговори, че въпреки че е предал искането на EDA за допълнителна информация на новия си работодател, тя все още не е предоставила тази информация.

31 август 2020 г.

Бившият главен изпълнителен директор представи допълнителни подробности към заявлението за разрешение.

1 септември 2020 г.

Бившият главен изпълнителен директор започна да изпълнява задачи за новия си работодател.

3 септември 2020 г.

EDA се консултира със своя Комитет по персонала по искане на бившия главен изпълнителен директор. Комитетът по персонала изрази загриженост относно „*въздействието на ситуацията както по отношение на външните заинтересовани страни, така и по отношение на персонала на EDA*“.

Бившият главен изпълнителен директор представи „Политиката на въздушния транспорт по отношение на етиката и съответствието“ като допълнение към допълнителната информация, която представи на 31 август 2020 г.

7 септември 2020 г.

При разглеждането на искането на бившия главен изпълнителен директор и на допълнителната информация EDA установи, че тя създава усещане за конфликт със законните интереси на EDA и че това може да доведе до действителен конфликт на интереси, който, ако не бъде смекчен, може да причини сериозни вреди на репутацията на EDA. Поради това EDA е наложила определени условия в решението си за разрешаване на заявлението за заемане на двете нови работни места.

14 септември 2020 г.

EDA проведе изслушване с бившия главен изпълнителен директор като част от „преддисциплинарна процедура“ относно нарушаването на Правилника за длъжностните лица на EDA.

Бившият главен изпълнителен директор поема пълната отговорност за нарушаването на Правилника за длъжностните лица на EDA.

21 септември 2020 г.

EDA издаде „предупреждение“ [9] относно нарушаването на Правилника за длъжностните лица.

Решение на EDA по заявлението на бившия главен изпълнителен директор

Аргументи, представени от EDA

9. Решението на EDA да одобри, при определени условия, двете нови работни места на бившия си главен изпълнителен директор в Airbus се основава на член 18 от Правилника за персонала на EDA. Съгласно член 18 EDA следва да прецени дали работните места, които бившият главен изпълнителен директор е възнамерявал да поеме, са съвместими с „законните интереси“ на EDA. В член 18 се предвижда, че EDA може да забрани на бивш

член на своя персонал да заеме длъжност, ако е свързан с работата на длъжностното лице през последните три години служба и може „да доведе до конфликт със законните интереси на агенцията“. (Вж. бележка под линия 4.)

10. EDA заяви, че след като е събрала достатъчно елементи, за да извърши съдържателна оценка на конфликтите на интереси на кандидатурата на бившия главен изпълнителен директор, която се отнася до две работни места, тя заключава, че не може да установи потенциален конфликт с интересите на EDA, който би оправдал забраната му да заеме работните места. ЕАО обаче заключи, че „в действителност ситуацията е създавала усещане за конфликт със законните интереси на Агенцията и в бъдеще може да доведе до действителен конфликт на интереси, който, ако не бъде смекчен, би могъл, ако не бъде смекчен, да причини сериозни вреди на репутацията на Агенцията“.

11. За да смекчи тези рискове, EDA включи условия в своето решение. По-специално бившият главен изпълнителен директор следва:

- да се въздържа от контакти с бюрото на Airbus Brussels по въпроси, които засягат EDA, до 31 януари 2022 г.;
- да се откаже от всяко решение или задача на Airbus, които се отнасят до дейности на EDA, до 31 януари 2022 г., за да се избегне какъвто и да е предполагаем или реален конфликт на интереси;
- няма контакти със служителите на EDA с цел лобиране или застъпничество по въпроси, за които той е отговарял като главен изпълнителен директор до 31 януари 2021 г.

12. В отговор на въпрос на Омбудсмана EDA заяви, че докато Airbus Defence and Space SAS (част от Airbus France) е получило договори въз основа на процедури за възлагане на обществени поръчки, проведени от EDA през 2019 г., [10] бившият главен изпълнителен директор не е участвал в решенията за възлагане на договорите [11].

Оценка на Омбудсмана, водеща до препоръка

13. Обществеността трябва да бъде в състояние да вярва, че публичните органи обслужват общия интерес, а не частните или личните интереси. Случаят на висш държавен служител, който се премества в частния сектор, скоро след като напусне публичната служба, може да предизвика обществено безпокойство, както се случи в този случай.

14. Airbus е един от най-големите участници в европейската отбранителна промишленост и като такъв има интерес към дейностите на EDA. Например Airbus подава оферти за договори в процедури за възлагане на обществени поръчки, организирани от EDA, и има интерес към препоръки относно политиката или публичните инвестиции в научноизследователската и развойната дейност в областта на технологиите в областта на отбраната и сигурността.

15. Решението на EDA се отнася до две работни места:

I) **Ръководител на „Еърбъс Испания „**, чиито задължения и отговорности са описани като „ *пряко свързани само с Испания, но не и с която и да е друга държава или ЕС* “.

II) **Стратегически съветник по отбраната и космическото пространство на Airbus**, със задължения и отговорности, описани като „ *[допринасящи] опит в анализа и определянето на насоки за действие за стратегията, които ще бъдат одобрени от ръководството на глобалната група във всички области, както и във всички области, както и НАТО, ЕС или отделните страни в Европа или извън нея*“. Това НЕ включва лобистки дейности в никакъв случай към институциите и органите на ЕС, които са единствената отговорност на Службата за обществени въпроси на Airbus в Брюксел.“

Именно тази втора работа изглежда пряко свързана с дейностите на EDA, в резултат на което оценката на конфликта на интереси във връзка с този ход заслужава особено внимание.

16. В Правилника за длъжностните лица на EDA се посочва, че:

„Членовете на срочно наетите служители, които възнамеряват да упражняват професионална дейност, независимо дали срещу възнаграждение или не, в срок от две години след прекратяване на служебното правоотношение, информират Агенцията за това, като използват специален формуляр. Ако тази дейност е свързана с работата, извършвана от срочно наетия служител през последните три години трудов стаж, и би могла да доведе до конфликт със законните интереси на Агенцията, органът, оправомощен да сключва договори (ААСС), може, с оглед на интересите на службата, да му забрани да я изпълнява или да даде одобрението си при всякакви условия, които счита за подходящи. [..]

В случай на бивши висши срочно наети служители ОУСД по принцип им забранява през дванадесетте месеца след напускането на службата да участват в лобиране или застъпничество по отношение на служителите на Агенцията за тяхната стопанска дейност, клиенти или работодатели по въпроси, за които те са отговаряли през последните три години на служба.

Оценка на конфликта на интереси

17. Бившият главен изпълнителен директор е бил най-високопоставеното длъжностно лице на EDA и така всички служители на EDA, които са работили в EDA по време на мандата му, са били негови подчинени. Може да се предположи, че въпросите, с които бившият главен изпълнителен директор се е занимавал през последните три години от мандата си, обхващат всички дейности на EDA, а познанията му за тези дейности могат основателно да се считат за значителни.

18. Омбудсманът отбелязва временния характер на длъжността на бившия главен изпълнителен директор в EDA. [13] Срочно наетите служители на EDA нямат право на преходни надбавки и забраняването на бивши служители да заемат нова работа по свой

избор — най-ограничителната възможност, с която разполага ЕАО, следва да се прави само когато други по-малко ограничителни мерки не са подходящи за защита на интересите на ЕДА [14] .

19. По време на проверката омбудсманът поиска от ЕДА да я информира i) кога бившият главен изпълнителен директор е узнал за възможностите за работа в Airbus, ii) кога бившият главен изпълнителен директор е кандидатствал за работните места в Airbus и iii) кога Airbus му е предложил работните места. Омбудсманът предложи, ако ЕДА не разполага с тази информация в досието, тя може да поиска от бившия главен изпълнителен директор да предостави съответните отговори.

20. ЕДА отговори, че не е разполагала с исканата информация, нито е имала причина да поиска такава информация, когато е получила заявлението. Това се дължи на предположението, че бившият главен изпълнителен директор първо е узнал за бъдещите работни места в Airbus, след като се е върнал на поста си в Министерството на външните работи на държава членка. [15] ЕДА не е поискала от бившия главен изпълнителен директор да предостави отговори в контекста на проверката на омбудсмана.

21. Следователно не е установено със сигурност, когато бившият главен изпълнителен директор е узнал за възможностите за работа в Airbus. В този контекст съществува обща загриженост, че перспективата за преместване в частния сектор може да повлияе на поведението на висшите държавни служители, докато те все още са наети на работа в публичната администрация.

22. Според омбудсмана е разумно да се очаква публичен орган да провери, когато разглежда деликатен случай на кадрова въртележка между неговите бивши висши служители, когато за първи път се появи перспективата за работа. Както е видно от точката по-долу относно нарушението на Правилника, тази информация би била релевантна и от гледна точка на преценката на тежестта на това нарушение. Фактът, че ЕДА не се е опитала да получи тази информация, е недостатък, който предполага, че ЕДА не е разгледала въпроса с необходимата задълбоченост.

Условия, приложими към решението на ЕДА

23. Оценката на Омбудсмана на условията, които ЕДА е наложила, има за цел да определи дали те са намалили в достатъчна степен и ефективно рисковете от конфликти на интереси, установени от ЕДА.

Въздържане от контакти с бюрото на Airbus Brussels по въпроси, които засягат ЕДА

24. Решението на ЕДА изисква бившият главен изпълнителен директор да се въздържа от контакти с офиса на Airbus в Брюксел по въпроси, които засягат ЕДА, до 31 януари

2022 г. Омбудсманът разбира, че целта на това условие е да се смекчи рискът бившият главен изпълнителен директор да се опита да участва в непряко лобиране или застъпничество чрез офиса на Airbus Brussels по отношение на персонала на EDA. Омбудсманът поставя под въпрос дали това ограничение е достатъчно ефективно.

25. Първо, решението на EDA не възпрепятства бившия главен изпълнителен директор да се свърже с офиса на Airbus в Брюксел по въпроси, които засягат други институции на ЕС. Информацията и контактите, до които бившият главен изпълнителен директор е имал достъп по време на заемането на длъжността, засягат и други институции на ЕС (които участват пряко в работата на EDA). Омбудсманът е на мнение, че в решението на EDA е трябвало изрично да се посочи, че бившият главен изпълнителен директор не трябва да се свързва с офиса на Airbus Brussels по въпроси, които е разглеждал през последните три години на служба [16] .

26. Второ, когато EDA поиска от бившия главен изпълнителен директор да изясни заявлението си, той информира EDA, че лобистките дейности към ЕС „са *отговорност единствено на Службата за обществени въпроси на Airbus в Брюксел* “. В отговор на омбудсмана EDA изброява взаимодействията на бившия главен изпълнителен директор с Airbus през 2018 г. и 2019 г. От информацията и документите, предоставени на Омбудсмана, става ясно, че тези контакти са били осъществени с офиса на Airbus Brussels, но също така и с други части на Airbus, включително Airbus Defence and Space, където е една от работните места на бившия главен изпълнителен директор. [17] По този начин офисът на Airbus Brussels не е единствената част от Airbus, отговаряща за лобирането или застъпничеството към EDA. [18] EDA е трябвало да вземе това предвид, когато е оценила заявлението на бившия главен изпълнителен директор, за да определи подходящите ограничения за смекчаване на рисковете от конфликти на интереси.

27. Поради тези причини Омбудсманът счита, че това условие не е достатъчно за смекчаване на свързаните рискове.

Отвод от решения или задачи на Airbus, които се отнасят до дейности на EDA

28. Решението на EDA изисква бившият главен изпълнителен директор да се въздържа от участие в решения или задачи на Airbus, свързани с дейностите на EDA, до 31 януари 2022 г. Това условие би могло да бъде ефективно средство за избягване на предполагаеми и действителни конфликти на интереси, тъй като се отнася до риска бившият главен изпълнителен директор да използва знанията си за дейностите и контактите на EDA, за да предостави на новия си работодател привилегирован достъп до информация за дейностите на EDA.

29. В отговор на въпроса на Омбудсмана за това как EDA наблюдава и прилага ограниченията, наложени на новите работни места на бившия главен изпълнителен директор, EDA заяви, че „не *разполага нито с ресурси, нито с компетентност да*

извършва систематичен мониторинг на условията след напускане на работа, освен да повишава осведомеността и да гарантира прозрачност по отношение на определените условия”. Ето защо самата ЕАО изглежда е на мнение, че не може ефективно да наблюдава и прилага това условие.

30. Разликата между разрешаването на дейност след напускане и отказа ѝ трябва да се състои в способността на институцията да налага надеждни условия, които ефективно намаляват риска от конфликти на интереси. Липсата на ефективен мониторинг и правоприлагане от страна на EDA е особено проблематична по отношение на новата работа на бившия главен изпълнителен директор като стратегически съветник на Airbus Defence and Space. Тази роля включва принос към стратегията на ЕС на дружеството, която предвид интересите на новия работодател [19] и естеството на ролята на стратегическия съветник, включително за ЕС, може да се отнася до дейностите на EDA.

Забрана за лобиране

31. Решението на EDA включва, че бившият главен изпълнителен директор не следва да има контакти със служителите на EDA с цел лобиране или застъпничество по въпроси, за които той е отговарял като главен изпълнителен директор. Това ограничение беше наложено за първите дванадесет месеца след като бившият главен изпълнителен директор напусна поста си, което на практика означаваше периода от 7 септември 2020 г. до 31 януари 2021 г. [20] .

32. Това условие се основава на разпоредбата в Правилника за персонала на EDA, че на бившите висши служители, през дванадесетте месеца след напускането на службата, следва да бъде забранено да участват в лобиране или застъпничество пред персонала на EDA за своя бизнес, клиенти или работодатели по въпроси, за които са отговаряли през последните три години на служба. Тази разпоредба е минимален стандарт и ЕАО би могла, ако счете за необходимо да защити своя законен интерес, да надхвърли срока от дванадесет месеца.

33. В този случай EDA реши да забрани на бившия главен изпълнителен директор да се свързва с офиса на Airbus Brussels по въпроси, свързани с дейността на EDA, за срок от 24 месеца. По този начин ЕАО е определила, че рискът бившият главен изпълнителен директор да участва в лобиране или застъпничество пред персонала на EDA може да продължи до 24 месеца след като бившият главен изпълнителен директор е напуснал поста си. Поради това Омбудсманът счита, че би било разумно EDA да предвиди също, че това по-общо условие за смекчаване на риска от лобиране или застъпничество по отношение на служителите на EDA следва да продължи и до 31 януари 2022 г. Невъзможността да се направи това означава липса на последователност.

34. Освен това омбудсманът е на мнение, че обхватът на това условие, което включва само служители на EDA, е съмнителен. Това е така, защото бившият главен изпълнителен директор е разглеждал въпроси през последните три години на служба,

засягащи други институции на ЕС (вж. точка 25). Според омбудсмана EDA е трябвало да предвиди, че това условие се прилага и за персонала на други институции, работещи по въпроси, които бившият главен изпълнителен директор е разгледал.

35. Омбудсманът счита, че условията, които EDA е наложила:

- не е намалил в достатъчна степен риска бившият главен изпълнителен директор да участва в пряко или непряко лобиране и застъпничество пред персонала на EDA и персонала на други институции на ЕС по въпроси, с които е работил през последните три години на служба, или
- те не могат да бъдат наблюдавани и прилагани.

Това се отнася по-специално за ролята на стратегически съветник на Airbus Defence and Space. Омбудсманът определя, че прагът за забрана на тази работа е достигнат и това не представлява лошо администриране.

36. Неналагането на достатъчно ефективни ограничения за смекчаване на рисковете от действителни и предполагаеми конфликти на интереси, които EDA е установило, че съществуват, представлява **лошо администриране**. Да не се забранява работата на стратегически съветник по въпросите на отбраната и космическото пространство на Airbus, което представлява най-голям риск от конфликт със законния интерес на EDA, също представлява **лошо администриране**. За да се справи с това, омбудсманът отправя две препоръки по-долу в съответствие с член 3, параграф 6 от Статута на Европейския омбудсман.

Как EDA е разгледала нарушението от страна на бившия главен изпълнителен директор на Правилника за длъжностните лица

Аргументи, представени от EDA

37. Бившите членове на персонала на EDA, които възнамеряват да започнат професионална дейност, независимо дали са платени или не, в срок от две години след прекратяване на служебното правоотношение, трябва да уведомят EDA за това. EDA трябва да провери дали професионалната дейност е свързана с въпроси, с които бившите служители са се занимавали, и дали това би могло да доведе до конфликт със законните интереси на EDA. EDA трябва да уведоми за решението си в срок от 30 работни дни от уведомяването на бившия член на персонала (вж. бележка под линия 4). Ако EDA не уведоми бившия служител за решението си до края на този период, това се счита за мълчаливо приемане на планираната професионална дейност.

38. Намерението на бившия главен изпълнителен директор да заеме работа в Airbus се отнася до въпроси, за които бившият главен изпълнителен директор е отговарял през последните три години на служба. Въз основа на своята оценка EDA счита, че работните

места биха могли да създадат усещане за конфликт със законните интереси на EDA, което, при липсата на мерки за намаляване на риска, би могло да доведе до действителен конфликт на интереси, който би могъл да причини сериозна вреда на репутацията на EDA.

39. EDA установи, че бившият главен изпълнителен директор е започнал новите работни места на 17 август 2020 г., преди да получи разрешение от EDA и преди края на периода от 30 работни дни. Допълнителната информация, необходима за правилното разглеждане на искането му, която EDA първоначално му е поискала на 31 юли 2020 г., е предоставена от бившия главен изпълнителен директор на 31 август 2020 г. На 1 септември 2020 г. бившият главен изпълнителен директор ефективно започна дейността си на новите работни места в Airbus.

40. EDA е започнала т.нар. „преддисциплинарна процедура“ [21] срещу бившия главен изпълнителен директор за неспазване на изискването за получаване на предварително разрешение [22].

41. По време на преддисциплинарното изслушване EDA заяви пред бившия главен изпълнителен директор, че *„тъй като фактите са установени без съмнение, ръководителят на Агенцията не вижда необходимост от започване на административно разследване и е решил да премине директно към преддисциплинарна процедура“*. EDA също така информира бившия главен изпълнителен директор, че *„на този етап [ръководителят на Агенцията] не счита за пропорционално да започне дисциплинарно производство, но възнамерява да отправи предупреждение“*.

Оценка на Омбудсмана

42. След като оцени потенциалните конфликти на интереси, EDA установи, че новите работни места на бившия главен изпълнителен директор биха могли да създадат усещане за конфликт със законните интереси на EDA, което при липсата на мерки за смекчаване на този риск би могло да доведе до действителен конфликт на интереси, който би могъл да причини сериозни вреди на репутацията на EDA.

43. Омбудсманът отбелязва, че ръководителят на Агенцията не е установил необходимост от започване на административно разследване и е решил да премине директно към преддисциплинарна процедура. [23] Тази процедура включва изслушване с бившия главен изпълнителен директор относно нарушаването на Правилника за длъжностните лица.

44. Бившият главен изпълнителен директор встъпи в длъжност на 17 август 2020 г., три седмици преди EDA да определи какви ограничения ще бъдат необходими за смекчаване на рисковете от конфликти на интереси. В бъдеще ЕАО може да пожелае отново да посочи на персонала, включително на най-висшия си персонал, значението на

своевременното уведомяване за движението на кадровата въртележка между държавния и частния сектор. Това не само ще позволи на Агенцията да извърши задълбочена и навременна оценка с цел справяне със ситуации на конфликт на интереси, но също така ще избегне създаването на впечатление, че процедурата е обикновена формалност.

45. Омбудсманът отбелязва, че EDA не е разполагала с достатъчно информация, за да оцени правилно рисковете от конфликти на интереси, свързани с искането на бившия главен изпълнителен директор, през по-голямата част от времето, с което разполага съгласно Правилника за персонала на EDA. [24] Макар че EDA разчита на сътрудничеството на бивши служители, за да ѝ предостави информацията, от която се нуждае за своята оценка, омбудсманът предлага EDA да гарантира, че специалният формуляр за лицата, кандидатстващи за разрешение за планирани длъжности, се изготвя по такъв начин, че (бившите) служители предоставят съответната информация от самото начало. Омбудсманът ще направи предложение за подобрене по-долу.

Препоръки

Въз основа на проверката на тази жалба омбудсманът отправя следните препоръки към Европейската агенция по отбрана (EDA):

1. В бъдеще ЕАО следва, когато е необходимо, да забрани на висшите си служители да заемат определени длъжности след техния мандат. Всяка такава забрана следва да бъде ограничена във времето, например за две години.

2. За да даде яснота на висшите си служители, ЕАО следва да определи критерии за това кога ще забрани такива ходове. Кандидатите за висши длъжности в EDA следва да бъдат информирани за критериите, когато кандидатстват.

EDA ще бъде уведомена за тази препоръка. В съответствие с член 3, параграф 6 от Статута на Европейския омбудсман ЕАО изпраща подробно становище до 15 октомври 2021 г.

Предложение за подобрене

EDA следва да гарантира, че специалният формуляр за лицата, кандидатстващи за разрешение за планирани работни места, се изготвя по такъв начин, че (бившите) служители да предоставят съответната информация, за да може EDA да извърши съдържателна оценка от самото начало.

Емили О'Райли Европейски омбудсман

Страсбург, 13.7.2021 г.

Приложение 1

Описание на Европейската агенция по отбрана

Европейската агенция по отбрана (EDA) насърчава и улеснява сътрудничеството между държавите — членки на ЕС, в рамките на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС.

EDA е под ръководството на Съвета на ЕС, на който се отчита и от който получава насоки.

Върховният представител на ЕС е ръководителят на Агенцията, който ръководи управителния съвет на ЕАО, нейният орган за вземане на решения, който се състои от министри на отбраната от всяка държава — членка на ЕС (с изключение на Дания), и представител на Европейската комисия, и осигурява връзка със Съвета на ЕС.

Главният изпълнителен директор на EDA, подпомаган от заместник-главния изпълнителен директор, отговаря за надзора и координацията на работата на EDA. Те се назначават от Управителния съвет.

Дейностите на EDA включват координиране на междуправителствени програми, както и финансиране на проекти, които включват сътрудничество с промишлеността за сигурност и отбрана.

Дейностите на EDA от по-междуправителствен характер са:

- Надзор на *програмите за капацитет*, които са програми, насочени към развиване на способности в четири основни области на отбранителните технологии [25] ;
- Извършване на *координирания годишен преглед на отбраната (КГПО)* , който има шест специфични „фокусни области“ за отбранителните системи [26] ;
- Подпомагане на управлението на *постоянното структурирано сътрудничество (ПСС)* , в което 25 държави — членки на ЕС, участват в сътрудничеството в областта на отбранителните дейности;
- Изготвяне на *плана за развитие* на способностите, който служи като базова линия и отправна точка за изпълнението на КГПО, ПСС и Европейския фонд за отбрана (ЕФР).

Други задачи на EDA, които могат да включват взаимодействие с участници от отбранителната промишленост, включват:

- Определяне на *ключови стратегически дейности* , които следва да бъдат подкрепени,

и насърчаване на общо разбиране на държавите членки, институциите на ЕС и участниците от отбранителната промишленост относно промишлените и технологичните области, както и относно уменията и компетенциите, в които зависимостта от участници извън ЕС би могла да изложи на риск свободата на действие на ЕС в областта на отбраната;

- Определяне на приоритетите и пропуските в *научните изследвания и технологиите*, включително чрез организиране на форуми за експерти от правителството, промишлеността, малките и средните предприятия и академичните среди, модерирани от EDA.

EDA също така работи, за да гарантира, че интересите на отбранителната общност се предават на Комисията и на други органи на ЕС, за да се увеличат максимално потенциалните полезни взаимодействия [27] .

Описание на длъжността на главния изпълнителен директор

Задачите, за които отговаря изпълнителният директор на EDA, са: *осигуряване на изпълнението на тригодишната рамка за планиране на Агенцията; б) подготовка на работата на Управителния съвет; в) изготвяне на проекта на годишен общ бюджет, който да бъде представен на Управителния съвет; г) подготовка на тригодишната рамка за планиране, която да бъде представена на Управителния съвет; д) осигуряване на тясно сътрудничество и предоставяне на информация на подготвителните органи на Съвета, по-специално КПС и ВКЕС; е) изготвяне на докладите, посочени в член 4, параграф 2; ж) изготвяне на отчета за приходите и разходите и изпълнение на общия бюджет на Агенцията и бюджетите на ad hoc проекти или програми, възложени на Агенцията; з) ежедневната администрация на Агенцията; и) всички аспекти на сигурността; й) всички въпроси, свързани с персонала* . [28]

[1] Решение на Европейския парламент от 9 март 1994 г. относно правилата и общите условия за изпълнението на функциите на омбудсмана (94/262/EOBC, EO, Евратом): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:31994D0262> [Връзка].

[2] Вж. член 15 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

[3] Неотдавна Омбудсманът започна широкообхватна проверка на начина, по който Комисията разглежда случаите на кадрова въртележка между държавния и частния сектор сред своите служители, като последващо действие във връзка с предишна проверка по въпроса, вж.: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/110608> [Връзка]. Омбудсманът разглежда също така случай на кадрова въртележка между държавния и частния сектор във връзка с бивш заместник-председател на Европейската

инвестиционна банка (ЕИБ), вж.:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/news-document/en/143494> [Връзка]

[4] . Член 18 от Правилника за персонала на ЕДА предвижда, че: „Членовете на срочно наетите служители, които възнамеряват да упражняват професионална дейност, независимо дали срещу възнаграждение или не, в срок от две години след прекратяване на служебното правоотношение, информират Агенцията за това, като използват специален формуляр . Ако тази дейност е свързана с работата, извършвана от срочно нает служител през последните три години трудов стаж, и може да доведе до конфликт със законните интереси на Агенцията, ОУСД може, като отчита интересите на службата, да му забрани да я изпълнява или да даде одобрението си при всякакви условия, които счита за подходящи. ОУСД, след консултация с Комитета по персонала, уведомява за своето решение в срок от 30 работни дни след като е бил информиран за това.“ Вж.: [Решение \(ЕС\) 2016/1351 НА СЪВЕТА от 4 август 2016 година относно Правилника за длъжностните лица на Европейската агенция по отбрана и за отмяна на Решение 2004/676/ЕО \(europa.eu\)](#) [Връзка]

[5] Вж.: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/138504> [Връзка].

[6] Вж.: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/141624> [Връзка].

[7] ЕДА уточни, че е необходимо описание на:

- Задълженията и отговорностите на предвидените работни места, като се посочва къде тези задължения могат да се припокриват със задълженията, които той е имал като главен изпълнителен директор;
- Преките или непреките търговски, финансови или договорни отношения на новия работодател (включително безвъзмездни средства) с Комисията и ЕДА;
- Преки или непреки отношения на бившия главен изпълнителен директор с институционален характер с новия работодател;
- Как планираните нови работни места няма да имат преки или непреки връзки с ЕДА.

[8] В съответствие с член 18 ЕАО трябва да уведоми за решението си **в срок от 30 работни дни** , след като е бил информиран за това. Ако до края на този срок не е направено такова уведомление, това се счита за мълчаливо приемане. (Подчертаването е добавено.)

[9] Член 141 от Правилника за персонала на ЕДА (вж. бележка под линия 4 за връзка) установява мерките, които ЕДА може да предприеме срещу член на персонала след нарушение на задълженията му съгласно ПДЛ: „ Въз основа на доклада от разследването, след като уведоми съответния член на персонала за всички доказателства по досиетата и след изслушване на съответния член на персонала, ОУСД може:

а) да реши, че не може да бъде образувано дело срещу члена на персонала, като в този случай той се уведомява за това в писмена форма; или

б) решава, дори ако е налице или изглежда, че е налице неизпълнение на задължения, че не се предприемат дисциплинарни мерки и, ако е целесъобразно, отправя предупреждение към члена на персонала; или

в) в случай на неизпълнение на задължения по смисъла на член 139:

I) решава да започне дисциплинарното производство, предвидено в раздел Г от настоящия дял; или

II) да вземе решение за образуване на дисциплинарно производство пред дисциплинарната комисия .

[10] Един договор е възложен на Airbus Defence and Space SAS (част от Airbus France) по рамков договор за възлагане на обществени поръчки за спътникови комуникации на ЕС (SatCom), а един договор за обучение по SAtCom е финансиран от оперативния бюджет на EDA.

[11] Въпреки че главният изпълнителен директор на EDA е законният представител на Агенцията, правомощията на „упълномощен служител“ са делегирани, което означава, че заместник-главният изпълнителен директор е подписал въпросните договори за възлагане на обществени поръчки.

[12] За подбор на въпроси, по които бившият главен изпълнителен директор е работил през последните три години на служба, вж.:

<https://eda.europa.eu/news-and-events/news/2020/01/22/eda-bids-farewell-to-chief-executive-jorge-domecq>

[Връзка].

[13] Бившият главен изпълнителен директор се завръща като държавен служител в министерството на външните работи на родната си страна, след като напуска EDA.

[14] Според съдебната практика на ЕС институциите, органите и агенциите на ЕС разполагат с широка свобода на преценка в тази област. Вж.:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1549037343294&uri=CELEX:62013FJ0086>

[Връзка].

[15] Бившият главен изпълнителен директор е подписал т.нар. формуляр за декларация за напускане на персонала, като е признал разбирането си за задълженията му съгласно Правилника за персонала на EDA по отношение на периода след приключване на трудовото правоотношение и е посочил завръщането в Министерството на външните работи на държава — членка на ЕС.

[16] Включително всяка работа, свързана със Съвета на ЕС (вж. приложението за списък на тези въпроси) или Комисията, например във връзка с Европейския фонд за отбрана и Европейската програма за промишлено развитие в областта на отбраната, вж.:

https://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/european-defence-fund_en [Връзка].

[17] Вж. стр. 6 от отговора на EDA:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/141624> [Връзка]. Поканата за събитието на 5 февруари 2018 г. е от Airbus Spain, поканата за събитието през септември идва от Airbus Defence and Space, поканите за събития през юни и октомври 2019 г. са от Airbus SE.

[18] Омбудсманът отбелязва също, че срещите с Комисията, които Airbus изброява в Регистъра за прозрачност, са свързани с Airbus, а не само с офиса на Airbus Brussels. Вж.:

<https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=2732167674-76> [Връзка].

[19] Омбудсманът отбелязва, че интересите на Airbus също са по-широки от дейностите само на EDA, както е видно от регистрацията на дружеството в Регистъра за прозрачност на ЕС вж.: [Регистър за прозрачност — търсене в регистъра \(europa.eu\)](#) [Връзка].

[20] Член 18 от Правилника за персонала на EDA предвижда едногодишна забрана за лобиране на висши длъжностни лица, напускащи длъжността.

[21] Съгласно член 141 от Правилника за персонала на EDA вж. бележка под линия 9. В контекста на тази процедура на 9 септември 2020 г. ръководителят на Агенцията на ЕАО (върховният представител на ЕС) възложи на главния изпълнителен директор на EDA да го представлява в създаването, провеждането и записването на изслушването на бившия главен изпълнителен директор.

[22] В съответствие с член 18 от Правилника за персонала на EDA вж. бележка под линия 4.

[23] В съответствие с член 141 от Правилника за персонала на EDA вж. бележка под линия 9.

[24] Вижте графика по-горе. Бившият главен изпълнителен директор подаде искането си на 27 юли 2020 г. Така периодът от 30 работни дни започва да тече на този ден. ЕАО го информира, че на 31 юли 2020 г. в искането липсва информация за това как новите работодатели ще смекчат рисковете от конфликти на интереси между неговите предишни и планирани бъдещи функции. На 31 август 2020 г. или на 26-ия работен ден след подаването на искането бившият главен изпълнителен директор представи информацията, която EDA е поискала, като остави EDA с четири работни дни за нейната оценка, което включваше консултация с Комитета на персонала на EDA.

[25] По-специално презареждане с гориво въздух-въздух, дистанционно управляеми летателни системи, правителствени сателитни комуникации и киберотбрана.

[26] По-специално основните бойни танкове, войнишките системи, патрулните наземни кораби, противовъздушните безпилотни системи, отбранителните приложения в космоса и военната мобилност.

[27] За повече подробности вж.: Решение (ОВППС) 2015/1835 на Съвета за определяне на статута, седалището и правилата за дейността на Европейската агенция по отбрана <https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/documents/eda-council-decision-2015-1835-dated-13-10-2015.pdf> [Връзка].

[28] Вж.: <https://eda.europa.eu/docs/default-source/documents/eda-council-decision-2015-1835-dated-13-10-2015.pdf> [Връзка].